

Kadernota Sport

Een stip aan de horizon voor de sportvoorzieningen in Gemert-Bakel en de ontwikkeling van sporten en bewegen

Gemert-Bakel, april 2015

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Uitgangspunten sport en bewegen in Gemert-Bakel	2
1.3 Speerpunten	3
1.4 Sport en Bewegen	3
1.5 Sportverenigingen in Gemert-Bakel	3
1.6 Financiën	4
1.7 Samenwerken en verbinden	4
1.8 Buiten naar binnen	4
1.9 Leeswijzer	5
2. Ontwikkelingen	6
2.1 Demografische ontwikkelingen	6
2.2 Ontwikkelingen jeugd per kern	7
2.3 Positieve ontwikkeling ledenaantallen sportverenigingen	7
2.4 Negatieve ontwikkeling ledenaantallen sportverenigingen	8
2.5 Werven jeugdleden	8
2.6 Sporten buiten verenigingsverband	8
2.7 Vrijwilligers	9
3. Stip aan de horizon	10
4. Beleid sport en bewegen	11
4.1 Landelijk beleid	11
4.2 Provinciaal beleid	11
4.3 Lokaal beleid	12
4.4 Uitvoering	13
5. Beleid sportvoorzieningen	14
5.1 Sportvoorzieningen	14
5.2 Privatisering geen doel op zich	14
5.3 Aanbod sportvoorzieningen	15
5.4 Uitvoering	16
6. Totaal overzicht activiteiten	17
7. Financieel Kader	18
7.1 (Onderhoud)voorziening sport	18
7.2 Exploitatiebudgetten sport (binnen- en buitensport, incl. doorbelastingen)	18
7.3 Subsidie vrijwilligersorganisaties (waaronder sportverenigingen)	18
7.4 Financiële middelen vanuit de regeling buurtsportcoaches	18
8. Bijlagen	20

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op dit moment heeft Gemert-Bakel geen sportbeleid. Het toenemende maatschappelijke belang van sport en de samenhang met beleidsvelden als onderwijs, welzijn en zorg vraagt om duidelijke beleidskaders. Daarnaast is er ten aanzien van onderhoud en beheer van de sportaccommodaties geen toekomstvisie geformuleerd. Daarom wordt een samenhangende visie geformuleerd waarin het ambitieniveau van de gemeente ten aanzien van sport uiteen wordt gezet.

1.2 Uitgangspunten sport en bewegen in Gemert-Bakel

Sport en bewegen moet voor iedereen toegankelijk zijn; voor jong en oud, voor rijk en arm, voor mensen met of zonder beperking

Sport en bewegen is zodanig belangrijk dat het een activiteit is die voor iedereen toegankelijk moet zijn. Dit betekent dat in onze gemeente een aanbod beschikbaar dient te zijn (en moet blijven), dat toegankelijk is voor jonge deelnemers maar ook voor oudere deelnemers en voor rijke en arme mensen. Ook voor mensen met een beperking moet het mogelijk zijn om te kunnen sporten.

Sportverenigingen zijn een belangrijke partner in het streven naar meer sport en bewegen

De gemeente erkent de belangrijke bijdrage van sportverenigingen als het gaat om het vervullen van een maatschappelijke functie. Verenigingen zorgen voor sociale samenhang, zetten zich in voor het verbeteren van de gezondheid van de jeugd en kunnen, wellicht samen met partners, de leefbaarheid in Gemert-Bakel vergroten. Wij zullen dan ook in de toekomst steeds meer een beroep doen op die maatschappelijke functie. Wij vinden het belangrijk dat er in onze gemeente sterke verenigingen zijn die in staat zijn in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en op een veranderende vraag. Voor de continuïteit van sportverenigingen is het belangrijk dat zij een goed bestuurlijk en technisch beleid voeren. Hier is de vereniging uiteraard zelf voor verantwoordelijk. Daar waar door omstandigheden knelpunten ontstaan moet gekeken worden op welk vlak ondersteuning kan worden geboden. Het is niet uitgesloten dat door demografische of andere omstandigheden de vitaliteit van een vereniging zo in het gedrang komt dat samenwerking of fusie met een andere vereniging noodzakelijk is.

Ingezet wordt voornamelijk op breedtesport. Inhoudelijk aandachtspunt is talentontwikkeling

De hoofdambitie is het stimuleren dat meer mensen gaan sporten en bewegen. Het uitgangspunt is dan ook dat wij prioriteit geven aan het stimuleren van de breedtesport. Dit doet niets af aan het feit dat (aankomende) topsporters anderen (jeugd en jongeren) wel kunnen inspireren om te gaan sporten. Daarbij dragen zij bij aan onze ambitie meer mensen aan het sporten en bewegen te krijgen. In onze gemeente zijn topsporters actief (bv. Jeffrey Herlings, Max van der Pas en Freek School) die een belangrijke voorbeeldfunctie vervullen en voor sportverenigingen een waardevolle maatschappelijke bijdrage vervullen. Topsportbeleid wordt vooral landelijk door NOC*NSF en de sportbonden vormgegeven. In onze provincie zorgt het Olympisch Netwerk Brabant voor ondersteuning van Brabantse sporters en talenten. Vooral grote steden zetten topsportbeleid in, in het kader van citymarketing. De gemeente Gemert-Bakel is van mening dat topsportbeleid niet behoort tot haar verantwoordelijkheid en zal daarom geen financiële ondersteuning hieraan geven maar zal trachten bestaande netwerken lokaal te ontsluiten

Dorps- en wijkgericht

Onze gemeente is al een aantal jaren bezig met het dorps- en wijkgericht werken: een manier van werken waarbij gemeente samen met de bewoners en organisaties bezig is met de aanpak van de directe leefomgeving van de bewoners. Dit betekent meer vraaggericht werken, met meer betrokkenheid van burgers bij hun woon- en leefomgeving. We willen werken aan een gemeente waaraan iedereen zijn steentje bijdraagt vanuit een eigen verantwoordelijkheid.

Aansluiten bij landelijke/provinciale en regionale ontwikkelingen

Wij vinden het belangrijk om het plaatselijke sportbeleid aan te laten sluiten bij landelijke ontwikkelingen (bv. Nationale sportweek, regeling voor buurtsportcoaches, actie Gezond Bewegen). Maar de *couleur locale* zal ook hier van toepassing zijn

1.3 Speerpunten

Sportstimulering

De sportstimulering spitst zich vooral toe op het stimuleren van de sportdeelname door de buurtsportcoaches bij bevolkingsgroepen die weinig of niet aan sport doen. Speciale aandacht zal worden besteed aan de doelgroepen jeugd, ouderen en gehandicapten. Sport- en beweegstimulering zijn van belang om de participatie- en preventiedoelstellingen uit de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en de WPG (Wet Preventieve Gezondheidszorg) te behalen. Zelfredzaamheid van de inwoners in hun eigen dorp of wijk kan alleen als er sprake is van leefbare en zelfredzame dorpen en wijken. Sport en bewegen zorgen voor een goede leefbaarheid van dorpen en wijken. Doelstelling sportstimulering:

- Handhaven van het percentage kinderen dat lid is van een sportvereniging:
 - 89 % van de jongens van de basisschool
 - 83 % van de meisjes van de basisschool
 - 71-79 % van de 12-18 jarigen
- Inzet van de regeling buurtsportcoaches om het aantal sportmomenten te verhogen voor:
 - 12-18 jarigen (nu 21% 7 dagen per week en minimaal 1 uur per dag)
 - 19-64 jarigen (nu 62% 5 dagen per week en minimaal 30 minuten per dag)
 - 65 plus (nu 65% 5 dagen per week 30 minuten per dag)

Inhoudelijk ligt het speerpunt op het beperken van overgewicht, het realiseren van een gezonde leefstijl en het mogelijk maken van sporten voor mensen met een beperking.

1.4 Sport en bewegen

Sporten en bewegen zijn van toenemend belang voor de samenleving. Zo beleven mensen plezier aan de sport en bevordert het hun gezondheid. In de ogen van de gemeente is het echter meer dan dat. Door te sporten worden mensen letterlijk en figuurlijk actiever en sport laat mensen deelnemen in de samenleving. Hierdoor heeft sport niet alleen een positieve invloed op het individu, maar ook op de lokale samenleving.

Sport levert een bijdrage aan::

- Gezondheidsbevordering
- Sociale cohesie
- Sportparticipatie onder specifieke doelgroepen
- Leefbaarheid in wijken en kernen
- Sociale integratie van bevolkingsgroepen
- Maatschappelijke participatie van burgers
- Kinderopvang
- Citymarketing

1.5 Sportverenigingen in Gemert-Bakel

Sporten en bewegen vormen voor vele inwoners van onze gemeente een belangrijk onderdeel van het dagelijkse leven. Dit wordt geïllustreerd door het grote aantal sportverenigingen in Gemert-Bakel. Uit onderzoek, dat door de gemeente gedaan is onder de leerlingen uit het basisonderwijs van Gemert-Bakel in 2011, blijkt dat 86% van hen lid is van een sportvereniging. Sportverenigingen leveren hierdoor een belangrijke bijdrage aan de sociale structuur en samenhang van Gemert-Bakel en haar kernen. Het is moeilijk vast te stellen hoeveel sportverenigingen Gemert-Bakel precies heeft. Dat komt omdat niet alle verenigingen in beeld zijn bij de gemeente en niet geheel duidelijk is wat nu precies een sportvereniging is. Ongeveer 44 sportverenigingen ontvangen subsidie van de gemeente. Een overzicht van de sportverenigingen is als bijlage toegevoegd.

1.6 Financiën

De gemeente heeft in 2012 besloten te bezuinigen op sport. Gepland was deze bezuiniging over vier jaar uit te smeren. Hierdoor zouden de verenigingen ieder jaar met 25% gekort worden. In november 2013 is door de gemeenteraad de bezuiniging op buitensport van € 171.000,- teruggedraaid in de begroting. Het toenmalige college wilde nog wel in gesprek met verenigingen over verzelfstandiging maar dan zonder de druk van een financiële taakstelling. Het college heeft in februari 2014 besloten de verzelfstandiging van tennis wel door te zetten vanwege de vergevorderde afspraken met de tennisverenigingen. Een aantal tennisverenigingen zijn inmiddels geprivatiseerd en zijn daardoor zelf verantwoordelijk voor het beheer van de accommodatie. In mei 2014 is een nieuw beheerplan sport vastgesteld (zie bijlage). Uitgangspunt van dit beheerplan is dat de gemeente vervangen blijft doen. Een uitzondering hierop is de dakafwerking. Dit heeft te maken met oude afspraken. De kadernota sport gaat niet alleen in op sporten en bewegen, maar er wordt ook een stip aan de horizon geschetst voor wat betreft het beheer en onderhoud van de binnen- en buitensportaccommodaties. Op dit gebied zijn namelijk een aantal trends zichtbaar waar men nu en in de toekomst op in moet kunnen spelen.

1.7 Samenwerken en verbinden: Samen verantwoordelijk

De gemeente ziet sporten en bewegen als een middel dat kan worden ingezet om mensen te laten meedoen in de samenleving. De nadruk ligt op het leggen van de juiste verbindingen tussen verenigingen, scholen, buurthuizen enz. Dit leidt tot betere samenwerking en meer betrokkenheid. Het gemeentebestuur wil krachtig inzetten op samenwerking en verbinden. Voor toekomstbestendige verenigingen zal in een aantal gevallen verregaande samenwerking noodzakelijk zijn. Gelukkig zien we daar ook al de eerste initiatieven ontstaan.

1.8 Buiten naar binnen

In verband met het tot stand komen van deze kadernota is de gemeente in het eerste kwartaal van 2015 in overleg gegaan met de sportverenigingen in Gemert-Bakel. Samengevat zijn er een aantal punten meegegeven:

- Verenigingen staan open voor samenwerking
- Verenigingen lopen tegen dezelfde problemen. Deze problemen zouden aangepakt kunnen worden door een verenigingsplatform op te richten. De verenigingen geven aan dat het initiatief bij de gemeente moet liggen
- Het aantal vrijwilligers voor structurele taken loopt terug. Hierdoor wordt het voor verenigingen nog moeilijker om taken in te vullen
- Privatisering is voor veel verenigingen momenteel geen optie. Ze missen de vrijwilligers om de extra taken op zich te nemen en zijn financieel niet in staat om voor de vervanging geld te reserveren
- De zwemverenigingen maken zich zorgen over de toekomst van het zwembad
- Het merendeel van de verenigingen geeft aan financieel gezond te zijn, maar blijft een punt waar men zich zorgen over maakt. Door teruglopende sponsorinkomsten wordt de subsidie steeds belangrijker. De huidige subsidieregeling is voor enkele verenigingen van levensbelang.
- Men denkt dat er bevooroordeeling plaatsvindt en vraagt daarom naar gelijkheid en transparantie
- Ondanks demografische ontwikkelingen maakt men zich over het algemeen geen zorgen over de ledenaantallen
- Sportverenigingen zijn van zeer grote invloed op de leefbaarheid van een dorp
- Voor een aantal zaaIsporten is het lastig om de jongste jeugd te binden omdat de sport te moeilijk is om op 5-6 jarige leeftijd te beoefenen. Dit is juist de leeftijdscategorie die begint met sporten.

1.9 Leeswijzer

De kadernota sport is opgebouwd uit zes delen:

- Ontwikkelingen
- Stip aan de horizon
- Beleid sport en bewegen
- Beleid sportvoorzieningen
- Totaal overzicht activiteiten
- Financieel kader

Na de inleiding (hoofdstuk 1) worden eerst een aantal ontwikkelingen geschetst (hoofdstuk 2) en vervolgens de stip aan de horizon (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 is het beleid ten aanzien van sport en bewegen uitgewerkt en in hoofdstuk 5 het beleid ten aanzien van sportvoorzieningen. Uit de voorgaande hoofdstukken vloeien acties voort die beschreven staan in hoofdstuk 6. Tenslotte is in hoofdstuk 7 in beeld gebracht welke financiën beschikbaar zijn.

2. ONTWIKKELINGEN

2.1 Demografische ontwikkelingen

Op 1 januari 2015 telt de gemeente 29.503 inwoners. Volgens de huidige prognose (actualisatie Provincie 2014) stijgt het aantal inwoners:

Jaar	Aantal inwoners
2015	29.503
2020	30.225
2030	31.205

De gemiddelde leeftijd van de bevolking in onze gemeente stijgt. In het volgende schema is te zien wat, onder de verschillende leeftijdscategorieën, de trend voor de komende jaren gaat worden qua inwoneraantallen in Gemert-Bakel en hoe zich dat verhoudt met het gemiddelde in de provincie Noord-Brabant.

G-B	2015	2020	2030	Bevolkingssamenstelling Provincie N-B in 2030
0 t/m 19	20,5%	22,7% ↑	23,1% ↑	20,5% (↓1,6% t.o.v. 2015)
20 t/m 39	22,3%	23,1% ↑	22,1% ↓	23,6% (= 0,0% t.o.v. 2015)
40 t/m 59	30,1%	27,3% ↓	23,1% ↓	23,8% (↓5,6% t.o.v. 2015)
60 t/m 79	20,3%	22,3% ↑	25,1% ↑	24,7% (↑4,2% t.o.v. 2015)
80+	3,8%	4,6% ↑	6,6% ↑	7,4% (↑3,0% t.o.v. 2015)

Bron: 'De bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant, actualisering 2014' (vastgesteld okt. 2014)

Met name in de categorie 0 t/m 19 jaar wijkt Gemert-Bakel af van de trend die zichtbaar is in de provincie.

2.2 Ontwikkelingen jeugd per kern

Evenals het onderzoek dat gedaan is onder basisschoolleerlingen in Gemert-Bakel uit 2011, blijkt ook uit de gesprekken met de sportverenigingen dat het merendeel van de leden jeugd betreft en dan met name de basisschoolkinderen.

Een vereniging met jeugdleden streeft naar een piramidale opbouw, qua leeftijden, voor een goede doorstroom naar hogere teams. Naarmate mensen ouder worden hebben sportverenigingen meer moeite om hen aan te trekken en/of te binden. Redenen hiervoor zijn:

1. Geen plezier meer
2. Bijbaantje
3. Studie
4. Werk
5. Kinderen
6. Fysieke belasting te hoog

De kinderen die doorgaans lid zijn van een vereniging hebben de leeftijd van 5 t/m 18 jaar. Uit de prognose van de provincie blijkt dat deze groep kinderen de komende 5 jaar afneemt in Gemert-Bakel. Voor de verenigingen is dat een negatieve ontwikkeling omdat daarmee aannemelijk is dat het moeilijker wordt de huidige toestroom van jeugdleden te behouden. Verenigingen geven aan dat het steeds lastiger wordt om de oudere jeugd (15+) te behouden. Argumenten om te stoppen zijn vaak studie of een bijbaantje. Een trend die dit in de hand werkt is dat steeds meer leden zich als consument gedragen en geen verbondenheid voelen met de vereniging.

Aangezien ieder kerkdorp eigen sportvoorzieningen heeft met daaraan een x aantal verenigingen gekoppeld, is het van belang om te kijken of deze daling ook per kerkdorp te verwachten is. Om dit te kunnen bepalen is gekeken naar de demografische gegevens van de leeftijdscategorieën 5 t/m 18 en 0 t/m 13. Deze laatste categorie is namelijk over 5 jaar de groep waaruit potentiële jeugdleden komen.

Aantal potentiële jeugdleden per kern

		5 t/m 18 (31-12-2014) ¹	5 t/m 18	Vershil	Perc.
Bakel	Jongens	410	382	-28	-7,3%
	Meisjes	394	408	+14	+3,6%
	Totaal	804	790	-14	-1,8%
De Mortel	Jongens	148	110	-38	-34,5%
	Meisjes	165	131	-34	-26,0%
	Totaal	313	241	-72	-29,9%
De Rips	Jongens	104	105	+1	+1,0%
	Meisjes	104	101	-3	-3,0%
	Totaal	208	206	-2	-1,0%
Elsendorp	Jongens	86	79	-7	-8,9%
	Meisjes	86	80	-6	-7,5%
	Totaal	172	159	-13	-8,2%
Gemert	Jongens	1.351	1.307	-44	-3,4%
	Meisjes	1.337	1.330	-7	-1,0%
	Totaal	2.688	2.637	-51	-1,9%
Handel	Jongens	153	151	-2	-1,3%
	Meisjes	138	110	-28	-25,5%
	Totaal	291	261	-30	-11,5%
Milheeze	Jongens	184	160	-24	-15,0%
	Meisjes	167	149	-18	-12,1%
	Totaal	351	309	-42	-13,6%

¹ Bron: Demografische cijfers Gemert-Bakel

Uit het overzicht 'Aantal potentiële jeugdleden per kern' blijkt onder andere dat in iedere kern het te verwachten aantal inwoners in de leeftijd 5 t/m 18 daalt. Dit komt overeen met de prognose van de provincie in dezelfde categorie. De hoogte van de daling komt echter niet helemaal overeen. De afwijking zit bijvoorbeeld in het feit dat het migratiesaldo niet meegenomen is in bovenstaand overzicht en wel in de prognose van de provincie. Het migratiesaldo zal de zichtbare trend nauwelijks wijzigen.

De daling in deze leeftijdscategorie zal tot gevolg hebben dat verenigingen in theorie meer moeite moeten doen om de aanwas van jeugdleden op peil te houden. Het is hierdoor aannemelijk dat het aantal kinderen dat lid is van een vereniging gaat afnemen, vooral vanwege het feit dat Gemert-Bakel al een hoog percentage lidmaatschappen kent onder de basisschoolleerlingen. "De spreekwoordelijke vijver is voor 86% leeggevisst en het aantal vissen gaat afnemen".

Opvallende kenmerken uit het overzicht "Aantal potentiële jeugdleden per kern":

1. In alle kernen daalt het aantal potentiële jeugdleden
2. In Bakel, De Rips en Gemert is de daling van potentiële jeugdleden procentueel minimaal
3. In Elsendorp is sprake van een daling. Deze heeft geen grote invloed op het aantal potentiële jeugdleden.
4. In De Mortel, Handel en Milheeze is sprake van een flinke daling. In De Mortel daalt het aantal potentiële jeugdleden het hardst (+/- 30%). Dat zijn er 72 op het totaal van 313 kinderen. Bij Handel moet de kanttekening gemaakt worden dat daar het aantal jongens nagenoeg gelijk blijft, maar het aantal meisjes hard daalt (+/- 25%). Dat zijn er 28 op het totaal van 138 meisjes

2.3 Positieve ontwikkeling ledenaantallen sportverenigingen

Dat het gemiddelde aantal jeugdleden afneemt wil niet zeggen dat dit bij iedere sportvereniging het geval zal zijn. Er spelen meer trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het ledenbestand. Landelijk is bijvoorbeeld te zien dat een aantal sporten aan populariteit wint waardoor ledenaantallen stijgen. De populariteit komt veelal door de prestaties van de nationale teams en de media-aandacht die de sport krijgt. De bekendheid die de sport krijgt zorgt ervoor dat kinderen uit eigen beweging voor

een sport kiezen zonder dat daar een vereniging energie in hoeft te stoppen (b.v. door kennismakingslessen).

Voor de categorie jeugd van 10 tot 14 jaar zijn vriendschapsbanden en sociale banden een voorname reden om lid te worden van een sportvereniging of om een switch te maken naar een andere vereniging.

Een aantal verenigingen hebben uitgesproken dat de capaciteit van de accommodatie ontoereikend is om door te kunnen groeien. Indien er geen uitbreiding mogelijk is zal een ledenstop ingevoerd moeten worden. De clubs willen dat voorkomen en zijn op zoek naar oplossingen voor het ruimtegebrek.

2.4 Negatieve ontwikkeling ledenaantallen sportverenigingen

De landelijke trend is dat het aantal lidmaatschappen bij verenigingen afnemen. In 2013 was het aantal lidmaatschappen van alle sportbonden gezakt met 64.000. Hoewel het merendeel van de sportverenigingen in Gemert-Bakel aangeeft qua ledenaantallen gelijk verwachten te blijven zal deze trend ook hier zichtbaar worden. Enerzijds door de demografische ontwikkeling bij de jeugd en anderzijds door een veranderende maatschappij. Die laatste ontwikkeling heeft vooral te maken met het feit dat men zich niet meer op een vaste tijdstippen wil binden aan een vrijetijdsbesteding en daarom een andere vorm van sporten kiezen.

Sportverenigingen zijn in sterke mate afhankelijk van het aantal jeugdleden. Uit de gesprekken met de sportverenigingen blijkt ook dat men sterk georiënteerd is op aanwas van jeugd. Jeugdleden zijn namelijk van belang om een goede doorstroom naar hogere teams mogelijk te maken. Veel jeugd betekent dat zij met leeftijdsgenoten kunnen sporten en, indien de vereniging groot genoeg is, op niveau met elkaar kunnen sporten.

2.5 Werven jeugdleden

Het werven gebeurt veelal door scholen te benaderen met de vraag of de vereniging gastlessen mag verzorgen. Een andere manier is bijvoorbeeld een dag waar een vriendje of vriendinnetje meegenomen mag worden naar een training.

Jarenlang kent gemeente Gemert-Bakel jeugd als speerpunt in haar subsidiebeleid. Verenigingen krijgen subsidie op basis van het aantal jeugdleden uit Gemert-Bakel dat lid is. Dit is voor sportverenigingen een extra stimulans om jeugdleden te werven. De vraag moet gesteld worden of verenigingen door de subsidie daadwerkelijk meer energie steken in het werven van jeugdleden. De meeste sportverenigingen zijn namelijk sterk afhankelijk van het aantal jeugdleden in verband met de doorstroom naar andere teams en moeten om die reden toch werven.

Een speerpunt uit het collegeprogramma is in te zetten op breedtesport met als doel meer mensen te laten bewegen/sporten. Denk hierbij aan (kwetsbare) doelgroepen als ouderen en gehandicapten. Uit de gesprekken met de sportverenigingen blijkt dat zij over het algemeen hier organisatorisch niet op ingericht zijn en daardoor geen aanbod hebben. Als verenigingen er voordeel in zien om een bepaalde doelgroep te werven zullen ze daar energie insteken.

2.6 Sporten buiten verenigingsverband

Steeds meer mensen kiezen ervoor om te sporten buiten verenigingsverband. Ook blijkt uit onderzoek dat de groep mensen die niet of weinig sport, maar dit wel (meer) wil doen, vooral belangstelling heeft voor sporten buiten het traditionele aanbod van sportverenigingen. Dit zijn met name volwassenen die sporten in de openbare ruimte of bij sportscholen. Uit landelijk onderzoek blijkt dat de toename van het sporten buiten verenigingsverband niet direct terug te zien is in de afname van de ledenaantallen bij sportverenigingen. Ook zijn er groepen mensen die zich niet bij een traditionele vereniging aansluiten, maar zich wel op een of andere manier organiseren. Deze ontwikkeling neemt overigens niet weg dat de sportverenigingen nog steeds van zeer groot belang zijn. Verenigingen vertegenwoordigen waarden zoals saamhorigheid en gezelligheid die nog steeds veel mensen aanspreken. Anderzijds zijn verenigingen sterk gericht op 'verplicht' vrijwilligerswerk en een

traditioneel sportaanbod, waar steeds meer mensen zich niet door aangetrokken voelen. De sportvereniging blijft het fundament van de breedtesport, maar modernisering op bepaalde aspecten kan de sportdeelname verder vergroten.

2.7 Vrijwilligers

Landelijk maar ook in onze gemeente is een tendens dat er een tekort aan vrijwilligers is. Daarnaast neemt de druk op vrijwilligers ook toe, omdat er bijvoorbeeld van sportverenigingen steeds meer inspanningen worden verwacht. Het traditionele verenigingsleven en de verenigingen zelf komen steeds meer onder druk te staan.

Maatschappelijke trends, commercialisering, wet- en regelgeving, privatisering enz. brengen met zich mee dat er een andere rol en invulling gevraagd wordt om toch voldoende vrijwilligers te kunnen behouden voor de sportverenigingen. Het wordt steeds lastiger om vrijwilligers voor structurele taken met een bepaalde verantwoordelijkheid te vinden zoals voorzitters en penningmeesters.

Het lidmaatschap van een sportvereniging wordt daarnaast door leden steeds meer gezien als een consumptiegoed. Leden betalen contributie en verwachten van de vereniging dat ze kunnen sporten zonder vrijwilligerstaken uit te hoeven voeren.

Verenigingen zijn intern discussie aan het voeren of er vrijwilligersbeleid moet komen.

3. Stip aan de horizon

Om een stip aan de horizon te kunnen zetten is het van belang dat de sportverenigingen en de gemeente hetzelfde vertrekpunt hebben. Wanneer iedereen weet waar hij aan toe is en we allemaal met de neus dezelfde kant op staan kan er aan de toekomst gewerkt worden.

Kader 1:

Sportverenigingen worden gelijkwaardig behandeld. Maatwerk is mogelijk, maar alleen binnen de beschikbare budgetten. De komende periode zorgen we voor transparante en uniforme contracten voor de sportverenigingen.

Een vitale sportvereniging is een club met hart en actie voor het dorp. Zij zet haar kernkwaliteiten niet alleen in voor eigen leden, maar ook voor de samenleving. Naast haar sporttechnische kernactiviteiten organiseert en faciliteert zij activiteiten, waardoor zij sport als middel verbindt met maatschappelijke vraagstukken in het dorp. Kenmerkend voor een vitale sportvereniging is dat zij:

- zich aanpast aan de veranderende samenleving,
- een herkenbaar gezicht heeft in het dorp,
- samenwerking zoekt met andere partijen (zowel sportorganisaties als niet-sportorganisaties).

De vorm waarin de sportvereniging dit doet, is maatwerk en varieert van beperkt tot zeer uitgebreid. De grootte van de sportvereniging (aantal leden) is daarbij op voorhand niet relevant. De vitale sportvereniging biedt een doorlopend sport- en activiteitsaanbod dat bijdraagt aan het welzijn en de participatie van burgers. De vitale sportvereniging kan daarbij een veilige ontmoetingsplaats zijn en een netwerk van voorzieningen bieden voor kinderen, jongeren, ouderen en gezinnen uit een dorp. Voor sportverenigingen met een eigen verenigingsruimte kan op natuurlijke wijze de verbinding tussen burger, kinderopvang, kennisinstellingen, zorgaanbieders, welzijnsinstellingen, woningcorporaties e.a. worden gemaakt. De vitale sportvereniging richt zich naast de huidige en potentiële sporters nadrukkelijk op de niet-sporter.

Het concept vitale sportvereniging moet uitmonden in een win-win-aanpak: het levert zowel de sportvereniging, de samenleving en ook de lokale overheid voordeel op. Het stelt de vereniging in staat om ook in de toekomst een positie te blijven houden in de samenleving.

- samenwerking met wijkorganisaties, bedrijfsleven en instellingen;
- een representatieve sportaccommodatie als natuurlijke ontmoetingsplek voor het dorp;
- aantrekkingskracht op vrijwilligers, ook bij de jeugd en professioneler kader en bestuur;
- vergroting van het relatienetwerk op basis van (duurzame) maatschappelijke betrokkenheid;
- meer leden en meer inkomsten.

Kader 2:

De vitale sportvereniging is een concept dat de gemeente ook in Gemert-Bakel wil ontwikkelen

Wanneer je uitgaat van het concept 'vitale sportvereniging' is dit een belangrijk kader. Het is van belang te weten of de sportvoorziening noodzakelijk is in de betreffende kern. Wat is de waarde van de sportvoorziening op maatschappelijk vlak en in hoeverre wordt de leefbaarheid van de kern aangetast als de sportvoorziening verdwijnt.

Kader 3:

Een sportvoorziening moet behouden blijven als deze van noodzakelijk maatschappelijke waarde blijkt te zijn.

Over het algemeen worden alle sportvoorzieningen in Gemert-Bakel door één vereniging gebruikt. Hierdoor worden deze vooral overdag niet gebruikt. Op het gebied van exploitatie valt er dus nog winst te halen voor de verenigingen.

4. Beleid sport en bewegen

4.1 Landelijk beleid

Olympisch plan 2028

In juli 2009 is in Nederland het Olympisch Plan 2028 geïntroduceerd. Het doel hiervan is heel Nederland naar Olympisch niveau te brengen. Daarvoor biedt dit plan beleidsmatige aanknopingspunten voor gemeenten voor hun sportbeleid, maar ook voor bijvoorbeeld het economisch, toeristisch of sociaal beleid. In het plan staan acht ambities waaraan alle partijen (gemeenten, maar ook bedrijven, scholen, provincies, enz.) een bijdrage kunnen leveren. Vooral de breedtesportambitie ('Nederland is in 2016 een samenleving waarin het beoefenen en beleven van sport voor jong en oud een belangrijke kwaliteit is in hun leven. Minimaal 75 % van de Nederlanders uit alle lagen van de (multiculturele) samenleving doet in 2016 regelmatig aan sport') en de welzijnsambitie ('In 2016 heeft Nederland een gezonde bevolking: fitte werknemers, vitale ouderen en minder mensen (en vooral kinderen) met overgewicht. Voldoende beweging en gezonde voeding zijn de norm') zijn voor onze gemeente van extra belang.

Programma sport en bewegen

Daarnaast is recent door het Rijk het programma Sport & Bewegen in de Buurt gepresenteerd. Met dit programma wil het Rijk ervoor zorgen dat mensen gemakkelijker kunnen sporten en bewegen. Bijvoorbeeld door aansluiting te zoeken bij werk, school of het sportveldje om de hoek, worden zij gestimuleerd in een actieve en gezonde leefstijl. Om hiervoor te zorgen bestaat het programma uit twee belangrijke pijlers: een vraaggericht lokaal sport- en beweegaanbod en het stimuleren van meer lokaal maatwerk. Mensen die voldoende sporten en bewegen, leggen een stevige basis voor een actieve en gezonde leefstijl. Hiermee kunnen tal van ziekten en aandoeningen worden voorkomen, of is het verloop ervan minder ernstig. De uitvoering van dit programma is voorzien in de periode 2012-2016.

Buurtsportcoach

Om gemeenten te ondersteunen in het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod voor alle inwoners van jong tot oud, investeert het ministerie van VWS in de uitbreiding en een bredere inzet van combinatiefuncties met extra buurtsportcoaches. Dit bouwt voort op de Impuls waarbij combinatiefuncties worden ingezet voor de sectoren onderwijs, sport en cultuur. 2.900 Buurtsportcoaches gaan actief aan de slag. Doordat zij zowel werkzaam zijn bij een sport- of beweegaanbieder als in tenminste één andere sector, dragen zij eraan bij dat meer mensen in hun eigen nabije omgeving kunnen sporten en bewegen. Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkkelijk – of in ieder geval voor een substantieel deel - te werk gesteld wordt in of ten behoeve van twee werkvelden/sectoren. Eén combinatiefunctie bestaat daarom uit tenminste twee delen. De combinatiefunctionarissen die zijn aangesteld in het kader van de Impuls brede scholen, sport en cultuur zijn werkzaam in twee van de aangewezen sectoren (onderwijs, sport en cultuur). Buurtsportcoaches zijn combinatiefunctionarissen met als specifieke opdracht het organiseren van een sport- en beweegaanbod in de buurt en het maken van een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals zorg, welzijn, jeugdzorg en kinderopvang en onderwijs. Er is altijd sprake van een combinatie met sport en bewegen.

Kader 4:

De gemeente stimuleert sport- en beweegactiviteiten voor alle doelgroepen.

4.2 Provinciaal beleid

Op 9 december 2011 heeft de provincie Noord-Brabant het 'Sportplan Brabant 2016' vastgesteld, inclusief de bijbehorende subsidieregeling. Het plan moet sport in Brabant en onder Brabanders stimuleren. Het doel is dat dit positieve effecten heeft voor de gezondheid, sociale cohesie, economie en internationale profilering van Brabant. Concreet betekent het dat de provincie gaat inzetten op talentontwikkeling, (top)sportevenementen, topsportaccommodaties en toegankelijkheid van sport voor alle Brabanders, waaronder gehandicapten. De provincie zet zeven sporten, de zogenaamde kernsporten, centraal die kenmerkend zijn voor Brabant: hockey, turnen, paardensport, wielrennen, atletiek, zwemmen en (dames) voetbal.

In de toekomst zal het aantal ouderen (senioren) substantieel toenemen, maar er is een sterke daling te verwachten bij de jongere leeftijdscategorieën. Sport wordt steeds meer ingezet als instrument om doelstellingen op andere beleidsterreinen te realiseren. Sport biedt kansen en maakt verbindingen. De druk op sportverenigingen neemt toe. Steeds meer sportverenigingen geven aan dat zij een tekort aan vrijwilligers hebben. Zowel de provincie als het Rijk zetten in op het stimuleren van sport en bewegen.

Kader 5:

De nadruk ligt op het leggen van de juiste verbindingen tussen verenigingen, scholen, buurthuizen enz. Dit leidt tot betere samenwerking en meer betrokkenheid van de bewoners, maar ook van de verschillende samenwerkingspartners.

4.3 Lokaal beleid

De gemeente ziet sport als middel dat kan worden ingezet om mensen te laten meedoen in de samenleving. Sport speelt op die manier ook een rol bij de realisatie van beleidsdoelstellingen van andere beleidsterreinen (bijvoorbeeld jeugd, senioren, onderwijs, gezondheid, WMO enz.). Daarom wordt niet alleen in de kadernota gesproken over sport. Ook vanuit andere beleidsterreinen wordt naar sport gekeken, want sport kan een belangrijk middel zijn om beleidsdoelstellingen op andere terreinen te realiseren. Het is belangrijk om sport als onderdeel van een breed welzijnsbeleid integraal te benaderen, zodat een goede bijdrage wordt geleverd aan doelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld de WMO en sociale participatie. De belangrijkste zijn:

- WMO: Door het inzetten van sport- en beweegactiviteiten vergroten we de sociale contacten en participatie van allerlei doelgroepen en zorgen we dat ze meedoen aan de samenleving.
- Decentralisaties (jeugd, AWBZ en participatie): onze sportvoorzieningen moeten kunnen worden ingezet om activiteiten nabij de burger lokaal te organiseren.
- Onderwijs: De lessen lichamelijke opvoeding zijn een belangrijke pijler voor sport en bewegen.
- Onderwijs: Scholen zijn verplicht om voor-, tussen- en naschoolse opvang te organiseren. Sporten beweegactiviteiten vormen een belangrijk onderdeel hiervan.
- Leefbaarheid: Sport en bewegen spelen een rol in het kader van de leefbaarheid.
- Lokaal gezondheidsbeleid: Sporten is onderdeel van een gezonde leefstijl en draagt bij aan de gezondheid van mensen.
- Lokaal Educatieve Agenda: Vanuit de Lokaal Educatieve Agenda wordt lokale samenwerking tussen het primair onderwijs, kinderopvang en sportverenigingen (en eventueel andere partijen) gestimuleerd. Dit biedt vanuit de brede school gedachte veel kansen voor het opzetten van een breed activiteitenaanbod dat tegemoet komt aan de wensen en behoeften vanuit wijk/dorp. Hier liggen ook kansen voor de sportverenigingen om een sterke positie in de lokale samenleving in te nemen

Samenwerking en verbinding

De gemeente zet de komende jaren actief in op samenwerking tussen verenigingen. Binnen de kern, maar ook tussen kernen. Vanwege de geschetste demografische ontwikkelingen is het onvermijdelijk dat ook voor de sportverenigingen dingen gaan veranderen. De gemeente stimuleert, faciliteert en initieert samenwerking en fusies van sportverenigingen waar mogelijk. Hiermee is ook duidelijk dat het behouden van het sporten en bewegen voorop staat en niet het in standhouden van de sportverenigingen. Alleen dan is het mogelijk sporten en bewegen voor een zo breed mogelijke doelgroep beschikbaar te houden. De uitvoering van de eerder gedane bezuinigingen heeft al een eerste inzicht geboden in de (on)mogelijkheden van verenigingen.

Een andere, minder verregaande, vorm van samenwerking is verenigingen bij elkaar te brengen. In de gesprekken met de verenigingen zijn de termen 'verenigingsplatform' en 'seminar' genoemd. Hierdoor kunnen verenigingen problemen en ervaringen uitwisselen. Dit kan weer een opmaat zijn voor een meer intensieve samenwerking tussen verenigingen.

Kader 6:

Doelstelling samenwerking en verbinding

Binnen de financiële kaders werkt de gemeente maximaal mee aan vernieuwende samenwerkingsvormen tussen sportverenigingen.

4.4 Uitvoering

Korte termijn

- Haalbaarheidsonderzoek buurtsportcoach afronden
- Nieuwe speerpunten vastleggen in uitvoeringsvoorschriften subsidie vrijwilligersorganisaties
- Uniforme wijze van subsidiering van sportverenigingen
- Gezondheid inwoners Gemert-Bakel in kaart brengen om resultaten van meer bewegen te monitoren
- Transparante en uniforme contracten opstellen

Middellange termijn

- Sportverenigingen staan hoog in het vaandel bij de gemeente en worden daarom ondersteund bij hun ontwikkeling. Immers sportactiviteiten komen alleen maar van de grond als er voldoende organisatorisch vermogen bestaat. Traditioneel is dit te vinden bij de sportverenigingen en dit willen we ook in de toekomst optimaal blijven benutten. We willen ons richten op het versterken van de bestaande verenigingsstructuur (vrijwilligers en kader), zeker voor die verenigingen die zich ook maatschappelijk betrokken tonen. De gemeente stelt met dit doel ook budget beschikbaar voor het steunpunt mantelzorgers en vrijwilligerswerk.

Doelstellingen ondersteuning verenigingen:

- De mogelijkheid van het steunpunt mantelzorg en vrijwilligerswerk optimaal benutten;
 - Mensen met een WWB uitkering stimuleren om ondersteunde werkzaamheden te verrichten voor en bij sportverenigingen;
 - De regeling in het kader van de WWB voor maatschappelijke participatie (€ 150, - per persoon per jaar) benutten voor o.a. stimuleren van sportbeoefening.
- Uitvoering beleid sporten en bewegen
De beoogde resultaten worden na vaststelling van de kadernota geconcretiseerd. De uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid gebeurt in samenhang met andere beleidsterreinen. Vandaar dat ook bestaande instrumenten worden gebruikt om de speerpunten ten aanzien van sporten en bewegen te verankeren in de uitvoering.
 - Activiteitenplannen van de scholen en locatieplannen van brede scholen (jeugdbeleid);
 - Leefbaarheidsagenda's (WMO);
 - Het activiteitenprogramma van de buurtsportcoach (sporten en bewegen);
 - Werkplan CJG.

Lange termijn

- Vitale sportverenigingen

5. Beleid sportvoorzieningen

5.1 Sportvoorzieningen

Aangezien het budget voor de komende jaren is vastgesteld vormt dat het kader voor de gemeente bij de uitvoering. Of in elke kern in de toekomst sportvoorzieningen behouden kunnen blijven is afhankelijk van een aantal omstandigheden: demografische ontwikkelingen, ontwikkeling ledenaantallen, kosten versus baten, wensen en behoeften, enz. Concreet doet zich in Elsendorp en de Rips nu al voor dat voetbalteams worden samengesteld vanuit de beide kernen en dat door de voetbalverenigingen al samenwerking op gang komt. Dit kan een eerste stap zijn op weg naar concrete samenwerking die mogelijk uitgebouwd wordt tot een meer vergaande vorm. Multifunctioneel gebruik van accommodaties is ook een belangrijk aandachtspunt en speelt een rol binnen de leefbaarheid in dorpen en buurten.

Het maximaal benutten van de sportvoorzieningen en hierdoor voldoende geld genereren voor beheer, onderhoud en vervanging heeft de komende jaren prioriteit. De gemeente zorgt de komende periode voor eenduidige en transparante contracten, zodat verantwoordelijkheden met betrekking tot het beheer, het onderhoud en vervanging helder zijn.

De gemeente streeft naar een zo breed mogelijk sportaanbod in Gemert-Bakel.

Kader 7:

De huidige accommodaties, die voor het gemeentebestuur de basisvoorziening sport vormt, worden beschouwd als een zogenaamde nulmeting.

5.2 Privatisering geen doel op zich

Uit de gesprekken met de verenigingen blijkt dat niet iedere vereniging in staat is om te privatiseren. Organisatorisch en financieel zijn niet alle verenigingen hiertoe in staat. De druk op het bestaande vrijwilligersbestand neemt bij privatisering toe, waardoor zelfwerkzaamheid onder druk komt te staan. Sportverenigingen geven bijvoorbeeld aan dat onderhoudsploegen vergrijzen. Als deze verdwijnen wordt het voor de verenigingen lastig om het onderhoud zelf uit te voeren waardoor dit uitbesteed moet worden. Dit brengt extra kosten mee voor de vereniging.

Privatisering is geen doel op zich meer, maar net als bij de MFA's, is de gemeente op zoek naar partijen die het beheer, het onderhoud en de exploitatie van de sportvoorzieningen op zich wil nemen. Wanneer er toch sprake is van privatiseren, moet ervoor gewaakt worden dat de voorzieningen beschikbaar blijven om in te zetten om in het kader van de decentralisaties lokaal de activiteiten voor de doelgroep te organiseren. Tevens is een uitgangspunt dat de sportvoorzieningen beschikbaar moeten blijven voor de huidige gebruikers tegen een maatschappelijk tarief.

Kader 8:

Privatiseren van sportvoorzieningen:

De verantwoordelijkheid voor het beheer, het onderhoud en exploitatie komt bij een private partij te liggen. Dit geldt ook voor vervanging en groot onderhoud. De gemeente blijft eigenaar van de grond.

In het proces van overdragen van sportvoorzieningen wordt veel tijd ingeruimd om een zorgvuldige overdracht te realiseren in samenspraak met de betrokken partijen. De raad wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang. De financiële kaders zijn leidend voor de uitvoering.

Kader 9:

De gemeente zorgt voor zorgvuldige overdracht; de gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd.

5.3 Aanbod sportvoorzieningen

Het huidige aanbod aan sportvoorzieningen moet gezien worden als nul-situatie. Uit de gesprekken met de sportverenigingen blijkt dat een aantal van hen uit hun 'jasje' aan het groeien zijn. Deze verenigingen stevenen af op een ledenstop.

Dit is een onwenselijke situatie en moet getracht worden te voorkomen. De drempel om te sporten wordt hoger, omdat men niet de sport kan beoefenen die men leuk vindt. We kunnen er namelijk niet van uitgaan dat iemand vervolgens voor een andere sport kiest.

Sportverenigingen die organisatorisch in staat zijn om meer mensen aan het sporten/bewegen te krijgen moeten niet belemmerd worden in hun ontwikkeling. Verenigingen die graag willen uitbreiden om een ledenstop te voorkomen, moeten aantonen dat ze een structureel capaciteitsprobleem hebben en dat de groei aan zal houden. In de eerste instantie moeten oplossingen gevonden worden in samenwerking met andere verenigingen. Mogelijkheden zijn hierin echter beperkt. Hockey en voetbal gaan bijvoorbeeld moeilijk samen als het gaat om medegebruik van sportvelden.

Kader 10:

Voor verenigingen, die kampen met een structureel ruimtegebrek, wordt gezocht naar oplossingen. Als dat binnen de bestaande middelen niet mogelijk is wordt dat voorgelegd aan de gemeenteraad

Een andere ontwikkeling die zich voor kan doen is dat accommodaties structurele overcapaciteit hebben. Overcapaciteit betekent bijvoorbeeld dat verenigingen het de komende jaren met één of meerdere velden of faciliteiten minder af kunnen. Eerst wordt gekeken of andere partijen de beschikbare ruimte in kunnen vullen, maar als dat onvoldoende of onmogelijk blijkt te zijn dan zal de consequentie zijn dat het overschot niet meer gerenoveerd of vervangen wordt op kosten van de gemeente.

Kader 11:

Voor verenigingen, die kampen met structurele overcapaciteit, wordt gezocht naar oplossingen om de invulling van de accommodatie te verbeteren. Wanneer dit niet voldoende is wordt bij renovatie en vervanging gekeken naar de noodzakelijke capaciteit. Het overschot van velden of faciliteiten worden niet meer gerenoveerd of vervangen op kosten van de gemeente.

Zoals gezegd moet er sprake zijn van een structurele ontwikkeling qua bezetting van de velden en overige faciliteiten in positieve en negatieve zin. Dit betekent dat er gekeken wordt naar de langere termijn. Jaarlijks houden we op basis van de nulmeting een overzicht bij van de ledenaantallen per vereniging, zodat er een gefundeerde keuze gemaakt worden om de accommodatie uit te breiden of delen af te stoten. Dit overzicht wordt ter kennisgeving aan de gemeenteraad gestuurd.

Het collegeprogramma heeft als titel 'Samen verantwoordelijk'. De gemeente wil meer verantwoordelijkheid neerleggen bij niet-geprivatiseerde verenigingen voor hun sportaccommodatie. Dit wil de gemeente bereiken door bij toekomstige vervangingsinvesteringen voor de basisvoorziening een bijdrage te vragen van de gebruiker (de betreffende sportvereniging). De gemeente vindt de bijdrage van 50%, die in het collegeprogramma opgenomen, is te hoog, maar acht een bijdrage van 33% door de vereniging reëel. De gemeente vergoedt het resterende bedrag. De bijdrage van de vereniging kan ook (gedeeltelijk) bestaan uit zelfwerkzaamheid. Om hier naar toe te groeien wordt een overgangsregeling opgesteld.

Kader 12:

Bij vervangingsinvesteringen voor gemeentelijke sportaccommodaties wordt 2/3 deel door de gemeente vergoed en 1/3 deel draagt/dragen de sportvereniging(-en) bij. De bijdrage door vereniging kan ook geleverd worden door zelfwerkzaamheid.

Een uitzondering hierop is de dakafwerking van gebouwen. Door afspraken uit het verleden worden deze nog maar eenmalig vervangen door de gemeente.

Dit lijkt op een bezuiniging, maar het deel dat door de verenigingen bijgedragen wordt kan weer ingezet worden om de voorzieningen op peil te houden of uit te breiden.

Naar verwachting zal op korte termijn uitbreiding noodzakelijk zijn bij Hockeyclub Gemert en Voetbalvereniging Gemert. Zij geven aan al langere tijd te kampen met een tekort aan speelvelden.

Door de opkomst van het meisjesvoetbal ontstaat er bij voetbalverenigingen ook behoefte aan extra kleedruimtes.

Het college verwacht binnen de bestaande middelen dekking te vinden voor een mogelijke uitbreiding. Indien extra dekking nodig is zal dit voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

Daarnaast maken de zwemverenigingen zich zorgen over de toekomst van het zwembad bij Fitland en de strengere eisen die de zwembond stelt aan de afmetingen van een wedstrijdbad.

In het volgende overzicht is een indicatie gegeven met welke bedragen de gemeentelijke begroting structureel belast wordt per € 100.000,- investering.

	Aanleg sportvelden	Renovatie sportvelden	Electrotechnische installaties	Nieuwbouw gebouw	Semi-permanent gebouw
Investering	€ 100.000,-	€ 100.000,-	€ 100.000,-	€ 100.000,-	€ 100.000,-
Afschrijvingstermijn	30 jaar	15 jaar	15 jaar	40 jaar	15 jaar
Rente 2016	3,75%	3,75%	3,75%	3,75%	3,75%
Afschrijving	€ 3.333,-	€ 6.667,-	€ 6.667,-	€ 2.500,-	€ 6.667,-
Rente	€ 3.750,-	€ 3.750,-	€ 3.750,-	€ 3.750,-	€ 3.750,-
(neemt jaarlijks af)					
Totaal kapitaallasten	€ 7.083,-	€ 10.417,-	€ 10.417,-	€ 6.250,-	€ 10.417,-
Waarvan:					
2/3 deel gemeente	€ 4.722,-	€ 6.945,-	€ 6.945,-	€ 4.167,-	€ 6.945,-
1/3 deel vereniging	€ 2.361,-	€ 3.472,-	€ 3.472,-	€ 2.083,-	€ 3.472,-
Beheerkosten	PM	PM	PM	PM	PM
Onderhoudskosten	PM	PM	PM	PM	PM

5.4 Uitvoering

korte termijn

- De gemeente ondersteunt sportverenigingen bij het aangaan van nieuwe samenwerkingsvormen, onder andere door het faciliteren van een sportplatform(en) en organiseren van seminars
- De gemeente gaat op zoek naar partijen voor de overname van het beheer, het onderhoud en de exploitatie van sportaccommodaties
- Voor niet-geprivatiseerde sportvoorzieningen stelt de gemeente een overgangsregeling op voor vervangingsinvesteringen indien zij niet direct in staat zijn deze investering te kunnen bekostigen.
- Jaarlijks krijgt de gemeenteraad een overzicht van ledenaantallen in relatie tot de nulmeting van sportaccommodaties

middellange termijn

- Overdracht van sportvoorzieningen

6. Totaal overzicht activiteiten

korte termijn

- Haalbaarheidsonderzoek buurtsportcoach afronden
- Nieuwe speerpunten vastleggen in uitvoeringsvoorschriften subsidie vrijwilligersorganisaties
- Uniforme wijze van subsidiëring van sportverenigingen
- Gezondheid inwoners Gemert-Bakel in kaart brengen om resultaten van meer bewegen te monitoren
- Eenduidige en transparante contracten en overeenkomsten
- De gemeente ondersteunt sportverenigingen bij het aangaan van nieuwe samenwerkingsvormen, onder andere door het faciliteren van een sportplatform(en) en organiseren van seminars
- De gemeente gaat op zoek naar partijen voor de overname van het beheer, het onderhoud en de exploitatie van sportaccommodaties
- Voor niet-geprivatiseerde sportvoorzieningen stelt de gemeente een overgangsregeling op voor vervangingsinvesteringen indien zij niet direct in staat zijn deze investering te kunnen bekostigen.
- Jaarlijks krijgt de gemeenteraad een overzicht van ledenaantallen in relatie tot de nulmeting van sportaccommodaties

middellange termijn

- Sportverenigingen staan hoog in het vaandel bij de gemeente en worden daarom ondersteund bij hun ontwikkeling. Immers sportactiviteiten komen alleen maar van de grond als er voldoende organisatorisch vermogen bestaat. Traditioneel is dit te vinden bij de sportverenigingen en dit willen we ook in de toekomst optimaal blijven benutten. We willen ons richten op het versterken van de bestaande verenigingsstructuur (vrijwilligers en kader), zeker voor die verenigingen die zich ook maatschappelijk betrokken tonen. De gemeente stelt met dit doel ook budget beschikbaar voor het steunpunt mantelzorgers en vrijwilligerswerk.

Doelstellingen ondersteuning verenigingen:

- De mogelijkheid van het steunpunt mantelzorg en vrijwilligerswerk optimaal benutten;
 - Mensen met een WWB uitkering stimuleren om ondersteunde werkzaamheden te verrichten voor en bij sportverenigingen;
 - De regeling in het kader van de WWB voor maatschappelijke participatie (€ 150,- per persoon per jaar) benutten voor o.a. stimuleren van sportbeoefening.
- Uitvoering beleid sporten en bewegen
De beoogde resultaten worden na vaststelling van de kadernota geconcretiseerd. De uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid gebeurt in samenhang met andere beleidsterreinen. Vandaar dat ook bestaande instrumenten worden gebruikt om de speerpunten ten aanzien van sporten en bewegen te verankeren in de uitvoering.
 - Activiteitenplannen van de scholen en locatieplannen van brede scholen (jeugdbeleid);
 - Leefbaarheidsagenda's (WMO);
 - Het activiteitenprogramma van de buurtsportcoach (sporten en bewegen);
 - Werkplan CJG.

lange termijn

- Vitale sportverenigingen

7. Financieel kader

De kosten van sporten en bewegen zijn op verschillende plekken in de begroting terug te vinden. De totale financiën zijn samengevoegd tot de volgende budgetten.

7.1 (Onderhoud)voorziening sport

Voor deze voorziening is een beheerplan opgesteld wat geactualiseerd is voor de periode 2014 - 2029. Stand van de voorziening per 1-1-2015 is € 410.421,-. In de voorziening worden jaarlijks stortingen gedaan. De Raad heeft het beheersplan 2012-2029 vastgesteld op 15 mei 2014. De voorziening is bedoeld voor (grote) vervangingen, renovaties, groot onderhoud voor buitensport en binnensport. In het geactualiseerde beheerplan, is voor de periode 2014-2029 rekening gehouden met een totale investering van € 4.432.652,00 (bedragen excl. BTW).

7.2 Exploitatiebudgetten sport (binnen- en buitensport, incl. doorbelastingen)

In de gemeentelijke begroting van 2015 is voor sport per saldo (uitgaven + inkomsten) een totaalbudget beschikbaar van € 1.331.162,- (na zero-budgetting 2013; is incl. storting in voorziening sport € 168.346,- en subsidies binnen- en buitensport, maar excl. golfbaan).

Het totaal beschikbare budget is het saldo van de uitgaven en inkomsten (o.a. huur). De uitgaven betreffen de kapitaallasten (rente en afschrijving) en diverse andere structurele kostenposten. Met ingang van 2013 is de bijdrage van de gemeente voor beheer/onderhoud met 25% verminderd. De kapitaallasten en overige eigenaarslasten (o.a. belastingen en verzekeringen) blijven voor rekening van de gemeentelijke begroting komen.

Kader 13:

De subsidieregeling wordt aangepast zodat verenigingen gecompenseerd worden in de aanslag onroerendezaakbelasting (ozb)

7.3 Subsidie vrijwilligersorganisaties (waaronder sportverenigingen)

Het structureel budget vanaf 2015 voor alle vrijwilligersorganisaties bedraagt € 400.000,- per jaar. Ongeveer € 117.000,- gaat naar sportverenigingen. De subsidie wordt alleen aan sportverenigingen verstrekt als zij jeugdleden hebben en hiervoor activiteiten ontplooiën. Gezien de wens van de gemeente om andere doelgroepen letterlijk en figuurlijk aan het bewegen te krijgen is het wenselijk om hen ook als speerpunt op te nemen in de subsidie vrijwilligersorganisaties.

Kader 14:

De subsidieregeling wordt aangepast om deelname aan sport- en beweegactiviteiten te stimuleren bij alle doelgroepen.

7.4 Financiële middelen vanuit de regeling buurtsportcoaches

De stimuleringsregeling voor combinatiefuncties is omgezet naar de Buurt Sport Coach regeling. Deze rijksregeling is bedoeld om mensen gemakkelijker te laten sporten en bewegen in hun eigen omgeving. Gemert-Bakel krijgt hiervoor extra geld vanaf 2013. Het gaat daarbij om een jaarlijks bedrag van € 101.760,- voor in totaal 5,1 FTE. Deze middelen, die gegarandeerd zijn tot en met 2016. Dit bedrag wordt via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds gestort. De regeling gaat uit van cofinanciering (60% bij te dragen door derden). Deze cofinanciering dient uiterlijk 31-12-2016 definitief geregeld te zijn. Het ministerie streeft er naar om ook na 2016 deze middelen te behouden en in te zetten.

Toelichting:

Over de implementatie van deze regeling moet nog een besluit worden genomen (besluitvorming is voorzien in het 2^e kwartaal 2015). Uitgangspunt is dat de cofinanciering gerealiseerd moet worden uit

bestaande budgetten. Wanneer dit niet mogelijk is, heeft Gemert-Bakel geen financiële ruimte om gebruik te maken van de regeling.

8. Bijlagen

1. Overzicht gesubsidieerde sportverenigingen en de sportaccommodaties
2. Beheerplan sport (vastgesteld op 15 mei 2014)
3. Overzicht geplande vervangingsinvesteringen en renovaties (vastgesteld op 15 mei 2014)